

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

IX. Ubi zelus & contentio, ibi inconstantia, & omne opus pravum. Jac. 3. v.
16.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

Ubi zelus & consensio, ibi inconstantia. & omne opus pravum.
3. v. 16.

1. **C**onsidera zelum, de quo hic sermo paulò ante idem Apostolus amarum vocavit. *Quodsi zelum amarum habetis* &c. n. 14. ut adeò aliud hic non significet quàm Invidiam. quæ cum factis crebrò zelus nuncupetur, inde est, quia hoc nomine appellatur ejus genitor, nempe zelus proprii honoris, semper hoc inter eum, qui invidet, & alterum, qui odit, intercedente discrimine, ut ambo verè tristentur bono alterius, sed is, qui odit, tristeretur directè ob malum, quod vult adversario: invidus autem ob amorem, quo fertur in seipsum, cum putet alterius exaltationem in sui cedere depressionem. *Iratus est autem Saul nimis, & dixit: Dederunt David decem milia, & mihi mille dederunt. quid ei superest nisi Regnum?* 1. Reg. 18. v. 8. hinc est, uti agebat S. Augustinus, ut æqualis invideat æquali, quia parem sibi videt, & inferiori superiori, quia videt se illi impari, & superiori inferiori, quia si parem sibi non videt, ne videat aliquando, metuit. Hæc invidia subinde tota later in animo, & tunc est simplex invidia. aliàs in actus prorumpit externos, & tunc transit in contentionem tantò feodiorem, quanto ambitiosior apparet. quippe quod contentio aliud non sit, juxta eundem Sanctum, quàm obstina-

tum quoddam studium emineat, in cunquo modo licito vel illicito. Invidendo pro fine non meritum, sed prævaleat, sed se ipsum. Ubi invidiosus hospitatur invidia tam effrons. Dicit profectò pronuntiat Apostolus, *inconstantiam, & omne opus pravum. inconstantia est in intellectu, opus pravum in voluntate.* O quàm necessarium te ad statum tam miserum hominum concuri! Et ideo roga Dominum, ut ejus mala bene tibi repræsentent, ne in eum te consicias, vel malis exeat, si in eo verferis.

2. Considera, ubi est ista invidia, quam supra diximus, ubi primo est inconstantiam intellectus. ubi inconstantiam, quia Invidia non solum currit, sed uti faciunt ceteri affectus, in se pervertit: *Non rectum ergo visum aspicebat David à die illa* &c. 1. Reg. 18. v. 9. ita ut qui primò videbatur dignus omni bono, postquam illi cæperis invidere, jam videtur imminò diversus ab eo, qui erat. Quod in ipso prius videbatur devotio, postea cenetur hypocrisis: quod erat modestitas, jam est audacia: quod mansuetudo, est affectatio, & sic de ceteris prærogativis, quibus quando ornatus videbatur. non est ille in se mutatus sit, sed quia tuus est animo erga ipsum. Non rectum

illud alicujus cum virtutibus habent. Exem-
pli causâ cum Principi astuto dicunt
esse prudentem, avaro, esse providum;
arroganti, esse generosum; crudeli, esse
justum. tu è contrario dicere soles de
adversario, si justus existat, eum esse
crudelem; si generosus, esse arrogan-
tem: si providus, esse avarum: si pru-
dens, esse astutum, & sic abuteris affi-
nitate, quam habent virtutes & vitia,
ad colorandam malignitatem affe-
ctûs, qui te perturbat. *Quare hoc
unguentum non vanit trecentis dena-
riis, & datum est egenis?* Jo. 12. v. 5. Ex
his, quæ hæcenus diximus, colliges, an
in corde tuo radices egerit invidia a-
liqua; hæc quippe creduntur esse cer-
tiora signa, quæ foris possint appa-
rere.

3. Considera sicut ubi est Invidia
toties jam memorata, ibi est inconstan-
tia in intellectu, ita esse in voluntate
Omne opus pravum. Ad hoc explican-
dum communiter dicitur Invidia ra-
pere hominem ad quemvis alium ex-
cessum malitiæ. quippe cum is videt
se non posse jam verbis derogare exi-
stimationi Adversarii, id factis præstat,
& sic transit ad imposturas, fraudes,
proditiones, furores, & atrocissima,
quæ unquam fuerint, latrocinia. *Fa-
ctusque est Saul inimicus David cunctis
diebus.* 1. Reg. 18. v. 29. sed aliam ob
causam dici adhuc potest, ubi est Invi-
dia, ibi esse omne opus pravum, non
solum fore sed esse; quia Invidia est
quoddam compendium iniquitatis.
fera pessima. Gen. 30. 20. Et sic, si ce-
tera vitia examinas, videbis eorum sin-

illud alicujus cum virtutibus habent. Exem-
pli causâ cum Principi astuto dicunt
esse prudentem, avaro, esse providum;
arroganti, esse generosum; crudeli, esse
justum. tu è contrario dicere soles de
adversario, si justus existat, eum esse
crudelem; si generosus, esse arrogan-
tem: si providus, esse avarum: si pru-
dens, esse astutum, & sic abuteris affi-
nitate, quam habent virtutes & vitia,
ad colorandam malignitatem affe-
ctûs, qui te perturbat. *Quare hoc
unguentum non vanit trecentis dena-
riis, & datum est egenis?* Jo. 12. v. 5. Ex
his, quæ hæcenus diximus, colliges, an
in corde tuo radices egerit invidia a-
liqua; hæc quippe creduntur esse cer-
tiora signa, quæ foris possint appa-
rere.

3. Considera sicut ubi est Invidia
toties jam memorata, ibi est inconstan-
tia in intellectu, ita esse in voluntate
Omne opus pravum. Ad hoc explican-
dum communiter dicitur Invidia ra-
pere hominem ad quemvis alium ex-
cessum malitiæ. quippe cum is videt
se non posse jam verbis derogare exi-
stimationi Adversarii, id factis præstat,
& sic transit ad imposturas, fraudes,
proditiones, furores, & atrocissima,
quæ unquam fuerint, latrocinia. *Fa-
ctusque est Saul inimicus David cunctis
diebus.* 1. Reg. 18. v. 29. sed aliam ob
causam dici adhuc potest, ubi est Invi-
dia, ibi esse omne opus pravum, non
solum fore sed esse; quia Invidia est
quoddam compendium iniquitatis.
fera pessima. Gen. 30. 20. Et sic, si ce-
tera vitia examinas, videbis eorum sin-

R. P. Pauli Segneri *Manna Anima.*

Nnn n

24

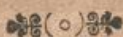
gula singulis opponi virtutibus, sed contrariis tantum, ita ut quod opponitur uni, non etiam opponatur alteri. Gula opponitur Temperantiæ, sed non Liberalitati: ferocia opponitur Misericordiæ, sed non pudicitia: Ira opponitur Mansuetudini, sed non parumonia: fraus opponitur sinceritati sed non patientia; idem est de ceteris vitiis, quorum sunt. sed non ita Invidia. hæc sola est, quæ opponitur omnibus virtutibus, quia ex omnibus, dum eas videt, affligitur, quasi omnes essent sibi contrariæ, & sic omnes cupit vel extenuare, vel extirpare, vel commutare in vitia. *Ob hoc iridentes ei Palastini omnes puteos, quos foderunt servi patris illius Abraham, illo tempore obstruxerunt, implentes humo, Gen. 26. v. 15.* Eodem modo quodcunque vitium, si unum facit malum, necessario impedit aliud, quia dum facit avarum, impedit, ne sit prodigus: dum facit audacem, impedit, ne sit pusillanimis. & sic de ceteris loquendo, non ita Invidia: hæc enim nullum impedit vitium, sed potius universa conciliat. unde vides ipsam fuisse, quæ cuncta intulit in hunc mundum. *Invidia Diaboli mors introivit in orbem terrarum. Sap. 2. v. 24.* & sic invidi agunt ad instar diaboli, nam sicut iste tristatur bono, quod inest hominibus, & gaudet malo, sic illi faciunt. hinc Apostolus non dixit: *Ubi zelus & contentio, ubi inconstantia, & omne opus malum, sed opus prauum,* quia malum illorum operum, ad quæ transeunt invidi, non est malum fortuitum, sed artifi-

ciosum, à malitia elaboratum, à malignitate virulentum: & sic est malum quod nascitur à voluntate peccantis storta, qualis est diabolica. & sic malo accessum in corde tuo mittis?

4. Considera, quantum vitium difficile sit cura, ut ideo coarctetur putredini latent in ossibus: *Per ossum invidia. Prov. 14. v. 50.* quod hilominus opè gratiæ Divinæ curari. sed in tempore sunt optanda remedia: aliàs de gangrena hæc stula, à qua perlanari sine terra nemo potest. quæ causa est, curatio, cum attingit perfectum malum gradum, annumeretur peccatum, & dicuntur contra Spiritum sanctum quem æquum non est bene fieri qui dolent de bono, quod faciunt. Jam verò mediocrem duo sunt generum in cognitione alteri in insistent. primum est, ut cogitatio satagas summum illud damnum, quod tibi ipsi inferit invidia, quippe, si res gaudere bonis alterius, curatio na aliena verterentur in bonum proprium, id præstante pulcherrimo caritatis actu: ita ut tu quoque bono DEO posses non sine immenso gaudio. *Particeps ego sum omnium & cum omnibus. Pl. 118. v. 63.* At è conterario cum male fers, cuncta bona aliena stultè vertuntur in malum, & malum quod gravissimum, malum corporis, quod affligit, quod te agit, quod te committit, sed absque ullo emolumento malum animi, quod DEO reprobis odiosum quasi diabolicum persequitur.

per boni, quod DEUS in mundo fa-
cit. numquid hæc est stulta negotiatio
omnia alterius bona vertere in malum
bonum, cum tam facile posses converte-
re in bonum? In bono oculo adinveni-
entem facio manuum tuarum, quoniam
dominus retribuens est, & septies retri-
buet tibi. Eccl. 35. v. 12. Alterum re-
medium est, ut sis promptus ad reprimen-
dos primos motus vitii tam mali-
ge, ita ut, si dæmon instar serpentis
communitur insidietur calcaneo, hoc
est extremo cuiusque operis boni, ne
scilicet finem suum attingat: *Insidi-
deris calcaneo ejus.* Gen. 2. v. 15. tu
contra studeas illico contere caput
occurrendo principiis ejus tentatio-
nis, quam suscitavit: *Ipsa conteret caput
tuum.* Gen. 2. v. 15. Idque in casu
nostro facies tribus modis. corde,
verbo, & opere. corde, saepe precan-
do DEUM pro illo, adversus quem

dæmon tuam vult stimulare invidi-
am. & omnem illi augurando prosperi-
tatem, ac gratiam, omnem gloriam,
& satisfactionem. Verbo, loquendo
de illo bene, cum occasio tulerit, magis
autem non repugnando, cum ægrè au-
dis alios de illo bene loquentes. O-
pere, conferendo aliquid, si potes, ad
ejus exaltationem quamcumque intra
limites honesti. hoc fac, & erit perfa-
nata gangræna, quia ferrum applica-
veris & ignem. ferrum erit primum
remedium, quod ab intellectu proveni-
nit, & penetrat ad aperiendum pus om-
nie, quod in plaga tam fœda clauditur.
Ignis erit secundum, quod ad
voluntatem pertinet, & per actus cha-
ritatis tantò salubriores quantò
ardentiores pus istud exic-
cat.

X.

*Ego igitur sic curro, non quasi in incertum, sic pugno, non quasi aërem
verberans, sed castigo corpus meum, & in servitutem redigo, ne
foris, cum aliis predicaverim, ipse reprobus efficiar.* 1. Cor.
9. v. 26.

Considera vitam Christiani, si be-
ne consideres, aliud non esse,
quàm cursum quendam continuum,
pugnam assiduam: cursum ad bravi-
um, pugnam contra hostes, qui nitun-
tur nos impedire à cursu. Bravium
est illa perfectio, ad quam DEUS in
statu nostro nos vocat: *Bravium su-*

perna vocationis DEI. Phil. 3. v. 14. ho-
stes sunt appetitus illi inordinati, quos
sinu nostro circumferimus. *Inimicus
hominis domestici ejus.* Mat. 10. v. 37.
oportet ergo ad utrumque animari
viriliter, ad cursum scilicet & pugnam.
sed nota artem, quam nos docet Apo-
stolus. quæ in eo consistit, ut non quasi
casu

Nan n 2